Hukuk Bölümü 2006/51 E. , 2006/252 K.

- 506 SAYILI YASA'NIN 140. MADDESI
  - SOSYAL SİGORTALAR KANUNU(MÜLGA) (506) Madde 140

"İçtihat Metni"

Davacı : U. Ç.

Davalı : Sosyal Sigortalar Kurumu Zonguldak Sigorta İl Müdürlüğü

O L A Y : Sosyal Sigortalar Kurumu Zonguldak Sigorta İl Müdürlüğü'nün 16.9.2005 gün ve 84125 sayılı işlemi ile 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesi uyarınca davacı adına idari para cezası verilmiştir.

Davacının para cezasına yaptığı itiraz idarece reddedilmiştir.

Davacı, söz konusu para cezasına karşı adli yargı yerinde itirazda bulunmuştur.

ALAPLI SULH CEZA MAHKEMESİ ; 1.11.2005 gün ve 2005/271 D.İş sayı ile, davacının adına tahakkuk ettirilen idari para cezasının iptalini talep ettiği, itiraza konu idari para cezasına dayanak olan 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140. maddesinde "İdari para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde kuruma ödenir veya aynı süre içinde kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 60 gün içinde idare mahkemesine başvurabilirler. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren 15 gün içinde kuruma ödenmeyen idari para cezaları bu Kanunun 80. maddesi gereğince hesaplanacak gecikme zammı ile birlikte tahsil edilir" hükmünün yer aldığı, yine Anayasa Mahkemesi'nin 08.10.2002 tarih 2001/225 Esas, 2002/88 Karar sayılı, 26.02.2003 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan kararında, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 140.maddesinin 4. fıkrasında yer alan "Kurumca itirazı red edilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren 7 gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabilirler." tümcesinin Anayasa'ya aykırı olduğuna ve iptaline karar verildiği, bu kararın, 26.02.2004 tarihinde yürürlüğe girdiği, bu durumda, itiraz edenin idari yargı yoluna başvurmasının icap ettiği gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, itiraz edilmeyerek kesinleşmiştir.

Davacı, bu kez, idari para cezası ile işyerine verilen işyeri sicil numarasının iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

ZONGULDAK İDARE MAHKEMESİ ; 7.12.2005 gün ve E: 2005/1351; K:2005/1374 sayı ile, davanın, idari para cezası ile davalı idarece işyerinin 506 sayılı Yasa kapsamına alınarak işyeri için verilen sicil numarasının iptali isteğiyle açıldığı, 31.03.2005 günlü ve 25772 mükerrer sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, 5328 sayılı Kanun'un geçici 1. maddesinin (k) bendi uyarınca 01.06.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 2, 3, 16, 22 ve 27. maddelerinden söz ederek, anılan Kanunun geçici 2. maddesinde, kanun hükümlerinin yürürlüğe girdiği tarih itibariyle idare mahkemelerinde dava açılarak iptali istenen idari yaptırım kararları hakkında uygulanmayacağı belirtilmek suretiyle 5326 sayılı Kanun'un yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihinden sonra idari para cezası ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine dair idari yaptırım kararlarına karşı açılacak davaların görüm ve çözüm görevinin yasa koyucu tarafından sulh ceza mahkemesine verildiği sonucuna ulaşıldığı, öte yandan, 506 sayılı Yasa'nın 134. maddesinde, bu Kanunun uygulanmasından doğan uzlaşmazlıkların, yetkili iş mahkemelerinde veya bu davalara bakmakla görevli mahkemelerde görüleceğinin kurala bağlandığı, olayda; davacı hakkında 506 sayılı Kanun'un 140. maddesi uyarınca verilen 2.932,20.-YTL idari para cezasına ilişkin idari yaptırım kararına karşı önce Alaplı Sulh Ceza Mahkemesi'ne dava açıldığı ve anılan Mahkemece, davanın Zonguldak İdare Mahkemesi'nin görevine girdiği gerekçesiyle 1.11.2005 günlü ve 2005/271 D.İş sayılı kararla görevsizlik kararı verilmiş ise de; 5326 sayılı Kanun hükümlerinin yürürlüğe girdiği 1.6.2005 tarihinden itibaren bu davada Mahkemeleri görevsiz olduğundan ve davada 5.12.2005 tarihinde açıldığından, bakılan davanın idari para cezasına yönelik kısmı ile ilgili uyuşmazlığın çözümünde sulh ceza mahkemesinin görevli bulunduğu, Mahkemelerinin ise görevsiz olduğu, davanın, davalı idarece davacıya ait işyerinin 506 sayılı Yasa kapsamına alınarak işyeri için verilen sicil numarasının iptaline yönelik kısmına gelince; davacı ile davalı idare arasındaki uyuşmazlığın davacıya ait işyerinin davalı Kurumca 506 sayılı Kanun kapsamına alınarak tescil edilmesinden, bu çerçevede 506 sayılı Kanun'un uygulanmasından doğduğu anlaşıldığından, sözü edilen Yasanın 134. maddesi uyarınca bu uyuşmazlığın görüm ve çözümünde de Mahkemeleri görevli olmayıp, adli yargı mercilerinin görevli bulunduğu gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiş; bu karar, temyiz edilmeyerek kesinleşmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE:

Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nün, Ahmet AKYALÇIN'ın Başkanlığında, Üyeler: M. Lütfü ÜÇKARDEŞLER, Ahmet VELİOĞLU, Z. Nurhan YÜCEL, Esen EROL, Abdullah ARSLAN ve Levent ÖZÇELİK'in katılımlarıyla yapılan 25.12.2006 günlü toplantısında;

I-İLK İNCELEME : Dosya üzerinde 2247 sayılı Yasa'nın 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre;

Uyuşmazlık Mahkemesi Genel Kurulu'nun 11.7.1988 günlü, E:1988/1, K:1988/1 sayılı İlke Kararında, "2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanunun bütünüyle incelenip değerlendirilmesinden, bu Kanunun uygulanması yönünden 2 nci maddesinin ikinci fıkrasında yer alan, 'ceza uyuşmazlıkları' ibaresinden, savcının ya da şahsi davacının talebi ile başlayan yargılaması sonunda sanığın mahkumiyetine ya da beraatine hükmedilebilecek davalarda, askeri ve adli ceza mahkemeleri arasında çıkan görev ve hüküm uyuşmazlıklarının anlaşılması, bunun dışında kalan tüm görev uyuşmazlıklarının 'hukuk uyuşmazlığı' sayılması gerektiği sonucuna varılmaktadır. Uygulanması idari organlara bırakılan cezalar, adli nitelikte olmadığından, bunlar hakkında yapılan itirazlar ya da açılan davalar 'ceza davası' olarak nitelendirilemezler. İdari niteliklerinden dolayı bu davalara ilişkin görev ve hüküm uyuşmazlıklarının Uyuşmazlık Mahkemesinin Hukuk Bölümünde incelenip çözümlenmesi gerektiği…"açıkça belirtilmiştir. Bu durum gözetildiğinde, olay bölümünde yazılı başvuru konusu görev uyuşmazlığının Hukuk Bölümünde incelenmesi gerektiği kuşkusuzdur.

Davacının, idari yargı yerine verdiği dava dilekçesinde idari para cezasının yanısıra işyerine verilen işyeri sicil numarasının iptalini istemesi üzerine bu yargı yerince iki talep konusunda da görevsizlik kararı verilmekle birlikte, sulh ceza mahkemesince sadece idari para cezası yönünden görevsizlik kararı verilmesi nedeniyle idari para cezası yönünden tarafları, konusu ve sebebi aynı olan bir görevsizlik kararı bulunmakta olup, idari yargı dosyasının 15. maddede belirtilen yönteme uygun olarak davacının istemi üzerine son görevsizlik kararını veren Mahkemece Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık

bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oybirliği ile karar verildi.

II-ESASIN İNCELENMESİ : Raportör-Hakim Nurdane TOPUZ'un, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Ahmet BEŞİNCİ ile Danıştay Savcısı Gülen AYDINOĞLU'nun, davada adli yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra GEREĞİ GÖRÜŞÜLÜP DÜŞÜNÜLDÜ:

Dava, 506 sayılı Yasa'nın 140. maddesi uyarınca verilen idari para cezasının kaldırılması istemiyle açılmıştır.

17.7.1964 tarih ve 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu'nun 29.7.2003 tarih ve 4958 sayılı Kanun ile değişik 140. maddesinin birinci fıkrasında, bu Kanunun sayılan maddelerinde öngörülen yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında asgari ücrete göre belirlenen oranlarda idari para cezası verileceği bentler halinde kurala bağlanmıştır. Aynı maddenin dördüncü fıkrasında, Kurumca itirazı reddedilenlerin kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren altmış gün içinde idare mahkemesine başvurabilecekleri öngörülmüştür.

Ancak, 1.6.2005 tarihinde 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun yürürlüğe girmesi üzerine Uyuşmazlık Mahkemesi Hukuk Bölümü'nce, sözü edilen Kanun'un diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımlar ile bunlara karşı yapılacak itirazlara ilişkin görev hükümleri üzerindeki etkisinin incelenmesi sonucunda: diğer kanunlarda düzenlenen idari yaptırımın, dayanağı olan yasanın amacı dikkate alınarak; Kabahatler Kanunu'nun 1., 2., 16. ve 19. maddelerinde belirtilen koşulları taşıması, 27. maddenin (1) numaralı bendinde belirtilen idari yaptırımlardan olması halinde, idari para cezaları ve mülkiyetin kamuya geçirilmesine ilişkin olanlarına karşı 1.6.2005 tarihinden sonra yapılacak itirazlarda sulh ceza mahkemelerinin genel görevli kılındığına ve bu nedenle doğan görev uyuşmazlıklarında adli yargı yerinin görevli bulunduğuna karar verilmiştir.

Daha sonra, 506 sayılı Yasa'nın 140. maddesinin dördüncü fıkrasını değiştiren 8.2.2006 günlü, 5454 sayılı Yasa'nın 5. maddesinde; "İdarî para cezaları ilgiliye tebliğ edilmekle tahakkuk eder ve tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenir veya aynı süre içinde Kurumun ilgili ünitesine itiraz edilebilir. İtiraz takibi durdurur. Kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabilirler. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde idarî para cezası kararı kesinleşir. Sulh ceza mahkemesinin verdiği son karara karşı, yargı çevresinde yer alan ağır ceza mahkemesine itiraz edilebilir. Bu itiraz, kararın tebliğ tarihinden itibaren en geç yedi gün içinde yapılır. 2.000 Yeni Türk Lirası dahil idarî para cezalarına karşı sulh ceza mahkemesine başvuru üzerine verilen kararlar kesindir. Mahkemeye başvurulması cezanın takip ve tahsilini durdurmaz. Tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde Kuruma ödenmeyen idarî para cezaları, bu Kanunun 80 inci maddesi hükmüne göre tahsil edilir. İdarî para cezalarının, Kuruma itiraz ve yargı yoluna başvurulmaksızın tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde peşin ödenmesi halinde, bunun dörtte üçü tahsil edilir. Peşin ödeme, idarî para cezasına karşı kanun yoluna başvurma hakkını etkilemez." denilmiştir.

15.2.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, kurumca itirazı reddedilenler, kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren onbeş gün içinde yetkili sulh ceza mahkemesine başvurabileceklerdir.

Öte yandan; 30/3/2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 3 üncü maddesini değiştiren 6.12.2006 günlü, 5560 sayılı Yasa'nın 31. maddesinde " (1) Bu Kanunun;

a) İdarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümleri, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde,

b) Diğer genel hükümleri, idarî para cezası veya mülkiyetin kamuya geçirilmesi yaptırımını gerektiren bütün fiiller hakkında,

uygulanır." denilmiştir.

19.12.2006 tarihinde yürürlüğe giren bu düzenlemeye göre, Kabahatler Kanunu'nun, idarî yaptırım kararlarına karşı kanun yoluna ilişkin hükümlerinin, diğer kanunlarda aksine hüküm bulunmaması halinde uygulanacağı; diğer kanunlarda görevli mahkemenin gösterilmesi durumunda ise uygulanmayacağı anlaşılmaktadır.

Görev kuralları kamu düzenine ilişkin olduğundan, görev konusunda taraflar için bir müktesep hak doğmayacağı; bu nedenle, yeni bir yasayla kabul edilen görev kurallarının, geçmişe de etkili olacağı, bilinen bir genel hukuk ilkesidir.

Davanın açıldığı andaki kurallara göre görevli olan mahkeme, yeni bir yasa ile görevsiz hale gelmiş ise, (davanın açıldığı anda görevli olan ve fakat yeni yasaya göre görevsiz hale gelen) mahkemenin görevsizlik kararı vermesi gerekeceği; ancak, yeni yasadaki görev kuralının, değişikliğin yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanacağına dair intikal hükümlerinin varlığı halinde, mahkemece görevsizlik kararı verilemeyeceği açıktır.

Diğer taraftan, dava görevsiz mahkemede açılmış, bu sırada yapılan bir kanun değişikliği ile görevsiz mahkeme o dava için görevli hale gelmiş ise, mahkeme, artık görevsizlik kararı veremeyip (yeni kanuna göre görevli hale geldiği için) davaya bakmaya devam etmesi gerekir.

İncelenen uyuşmazlıkta, dava konusu edilen idari para cezasına ilişkin yasa kuralı değiştirilmiş ve yeni düzenleme 15.2.2006 tarihi itibariyle yürürlüğe girmiş olduğuna göre, görev kuralının geçmişe etkili olacağı yolundaki genel hukuk ilkesi karşısında, 506 sayılı Yasa'nın 140. maddesine göre verilen idari para cezasına karşı yapılan itirazın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu kuşkusuzdur. 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun değişik 3. maddesi hükmü karşısında da, görevli mahkemenin 506 sayılı Kanun'un 140. maddesinde sözü edilen sulh ceza mahkemesi olduğu açıktır.

Açıklanan nedenlerle, Sulh Ceza Mahkemesince verilen görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

SONUÇ : Davanın çözümünde ADLİ YARGININ görevli olduğuna, bu nedenle Alaplı Sulh Ceza Mahkemesi'nce verilen 1.11.2005 gün ve E:2005/271 D.İş sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA, 25.12.2006 gününde OYBİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.